

**Metodika Ministerstva práce a sociálních věcí pro poskytování dotací
ze státního rozpočtu (kapitoly MPSV) krajům pro rok 2005**

**Program podpory sociálních služeb poskytovaných nestátními neziskovými
organizacemi na regionální úrovni
seniorům a osobám se zdravotním postižením**

I. Úvodní ustanovení

1. Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen "MPSV") v návaznosti na zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, a v souvislosti s usnesením vlády č. 642 ze dne 19. června 2002 k Hlavním oblastem státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2003, usnesením vlády č. 807 ze dne 6. srpna 2003 ke Zprávě o stavu decentralizace finančních prostředků určených na státní dotace na projekty nestátních neziskových organizací na úroveň krajů a usnesením vlády č. 586 ze dne 9. června 2004 o Hlavních oblastech státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2005, stanovilo pro účely dotačního řízení následující Metodiku Ministerstva práce a sociálních věcí pro poskytování dotací ze státního rozpočtu (kapitoly MPSV) krajům pro rok 2005 (dále jen "Metodika").
2. Celkový objem finančních prostředků poskytovaných krajům na podporu regionálních a místních aktivit nestátních neziskových organizací poskytujících sociální služby je limitován objemem prostředků, který je na tyto účely v daném roce vyčleněn ve státním rozpočtu v kapitole 313 - MPSV.

II. Výklad pojmů

Pro účely této Metodiky se rozumí:

1. Sociální službou se rozumí činnost nebo souhrn činností poskytující osobám pomoc v nepříznivé sociální situaci a ochranu před sociálním vyloučením s cílem umožnit jim zapojení do běžného života společnosti a využívat obvyklým způsobem jiných systémů (např. bydlení, školství, zdravotnictví, služby zaměstnanosti atd.).
2. Nepříznivou sociální situací se rozumí taková situace, ve které osoba pro ztrátu soběstačnosti z důvodu věku, zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné osoby nebo z jiných závažných důvodů, nebo jestliže její způsob života vede ke konfliktu se společností, není schopna dostatečně zabezpečovat a uspokojovat své životní potřeby a tyto potřeby nejsou ani jinak dostatečně zabezpečeny.
3. Žadatelem se rozumí ten, kdo splňuje podmínky pro podání žádosti a podáním žádosti se uchází o dotaci ze státního rozpočtu na sociální služby

4. Poskytovatelem dotace ze státního rozpočtu (dále jen "poskytovatel") se rozumí MPSV¹, které stanovuje další podmínky pro poskytování dotace ze státního rozpočtu, rozhoduje o účelovém poskytování dotace na sociální služby.
5. Příjemcem se rozumí žadatel, v jehož prospěch bylo o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu poskytovatelem rozhodnuto.
6. Neoprávněným použitím rozpočtových prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu se rozumí jejich výdej, jehož provedením byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, rozhodnutím, případně dohodou o poskytnutí těchto prostředků, nebo porušení podmínek, za kterých byly příslušné peněžní prostředky poskytnuty.
7. Zadržením peněžních prostředků státního rozpočtu se rozumí porušení povinnosti vrácení prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu ve stanoveném termínu.
8. Finančním vypořádáním se rozumí přehled o čerpání a použití prostředků a vrácení nepoužitých prostředků do státního rozpočtu ve stanoveném termínu.

III. Všeobecné podmínky pro poskytnutí dotace ze státního rozpočtu (včetně účelu, na který je dotace ze státního rozpočtu poskytována)

1. Dotace ze státního rozpočtu kapitoly MPSV je určena na podporu nestátních neziskových organizací, které poskytují sociální služby seniorům a osobám se zdravotním postižením na území kraje.
2. Příjemcem dotace je kraj. Kraj poskytnutou dotaci přerozděluje² nestátním neziskovým organizacím, a to v celém jejím objemu.
3. Pro účely této Metodiky se za nestátní neziskové organizace se považují:
  - **občanská sdružení** podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů,
  - **církevní právnické osoby** podle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů,
  - **obecně prospěšné společnosti** podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
4. Pro účely této Metodiky mohou být za nestátní neziskové organizace považovány i **fyzické osoby**³, které poskytují sociální služby na základě živnostenského či jiného oprávnění⁴.

---

¹ Na MPSV zabezpečuje tuto agendu odbor sociálních služeb.

² Kraj poskytnuté finanční prostředky přerozděluje nestátním neziskovým organizacím v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

³ Pozn. kraj může poskytnout finanční prostředky i fyzickým osobám, pokud poskytují sociální služby, v těchto případech kraj upřesní, za jakých podmínek mohou fyzické osoby žádat kraj o finanční prostředky.

5. Podmínkou pro poskytnutí dotace je sídlo nestátní neziskové organizace (v případě fyzické osoby její bydliště) na území České republiky⁵. Nestátní neziskové organizace musí vykonávat veřejně prospěšnou činnost v oblasti sociálních služeb určenou osobám, které se nacházejí v nepříznivé sociální situaci
6. Dotaci může kraj použít pouze na podporu sociálních služeb určených pro uvedené cílové skupiny⁶:
  - senioři,
  - osoby s tělesným postižením,
  - osoby s mentálním postižením,
  - osoby se smyslovým postižením,
  - osoby s duševním onemocněním,
  - osoby s kombinovaným postižením,
  - osoby s jiným zdravotním postižením

zejména ve formě :

- osobní asistence,
- pečovatelská služba,
- domovy a penzióny (včetně stacionářů a sociálních služeb poskytovaných v nestátních zdravotnických zařízeních),
- raná péče,
- tísňová péče,
- chráněné a podporované bydlení,
- dílny, přechodné a podporované zaměstnání,
- odlehčovací služby (sdílené služby, respitní péče),
- poradny.

7. Na dotaci ze státního rozpočtu není právní nárok.

IV. Způsob o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu

1. Dotace je poskytována Ministerstvem práce a sociálních věcí na základě § 7 písm. c) a § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.
2. Žadatelem o dotaci ze státního rozpočtu je kraj.
3. Dotace ze státního rozpočtu je kraji poskytována na základě žádosti předložené MPSV. Žádost se předkládá na předepsaném formuláři (v listinné podobě). K žádosti budou přiloženy dokumenty, které svým obsahem doplňují či objasňují požadavek kraje.
4. Do dotačního řízení MPSV se zařazují žádosti, podané nejpozději **do 30. listopadu 2004** včetně. Dodržením lhůty pro podání žádosti se rozumí potvrzený den převzetí zásilky k poštovní přepravě a v případě osobního dodání žádosti na MPSV prezenčním razítkem podatelny MPSV.

---

⁴ Zákon č. 20/1966 Sb., o péči a zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů.

⁵ Nevztahuje se na zahraniční subjekty, které mají sídlo na území České republiky.

⁶ Tj. dotaci nelze použít na podporu sociálních služeb pro jiné než vyjmenované cílové skupiny

5. Žádosti se podávají na: Ministerstvo práce a sociálních věcí, odbor sociálních služeb, Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2.
6. Odbor sociálních služeb MPSV žádosti přijme a zaregistruje. Registrovány budou pouze kompletní žádosti, podané na příslušném formuláři. Žádost, která nebude splňovat podmínky dotačního řízení MPSV, ani po odstranění nedostatků podle článku IV. bodu 7 této Metodiky, bude z dotačního řízení pro formální nedostatky vyřazena. Registraci žádosti nelze považovat za příslib poskytnutí dotace.
7. Odbor sociálních služeb MPSV posoudí kompletnost žádosti, správnost formálních náležitostí a její soulad s obsahem vyhlášeného programu. V případě nedostatků bude kraj neprodleně vyzván k jejich doplnění. Výsledný návrh dotace kraji bude projednán Dotační komisí MPSV, která předkládá návrh ministru práce a sociálních věcí. Po schválení ministrem práce a sociálních věcí bude vystaveno písemné Rozhodnutí.
8. Předběžné výsledky budou zveřejněny na internetových stránkách <http://www.mpsv.cz> do 31. prosince 2004.
9. O veškerých změnách údajů uváděných v předložené žádosti, ke kterým dojde v průběhu realizace programu, je příjemce dotace povinen informovat odbor sociálních služeb MPSV do 14 dnů od jejich vzniku.

V. Podmínky použití dotace

1. Kraj poskytnuté finanční prostředky dále přerozděluje na projekty resp. poskytované sociální služby nestátními neziskovými organizacemi, a to v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
2. Kraj poskytnuté finanční prostředky může vynaložit pouze na podporu aktivit nestátních neziskových organizací poskytujících sociální služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, a to v souladu s Rozhodnutím (s výjimkou dle článku V bodu 3).
3. Kraj může maximálně 0,5 % z celkových poskytnutých finančních prostředků použít na úhradu nákladů spojených se zajištěním hodnocení žádostí (projektů) předložených nestátními neziskovými organizacemi⁷.
4. Kraj poskytnuté finanční prostředky může použít pouze v daném rozpočtovém roce. Nevyužité finanční prostředky se vrací zpět do kapitoly státního rozpočtu 313 – MPSV (viz článek VI. bod 13 a bod 14 této Metodiky).
5. Finanční prostředky nestátním neziskovým organizacím kraj poskytuje na základě Zásad pro poskytování grantů⁸ z rozpočtu kraje určených k podpoře aktivit nestátních

---

⁷ Jedná se především o náklady spojené s (formálním, obsahovým) hodnocením předložených žádostí, pokud jejich hodnocení je zajišťováno externě na základě dohod o provedení práce nebo nákupem služeb.

⁸ Granty se pro účely této Metodiky rozumí finanční prostředky poskytnuté z rozpočtu příslušného kraje v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Finanční prostředky jsou účelově vázané na konkrétní projekty resp. poskytované sociální služby nestátními neziskovými organizacemi na krajské úrovni.

neziskových organizací na území kraje v oblasti sociálních služeb v roce 2005 (dále jen „Zásady“).

6. V Zásadách⁹ kraj stanoví (bližší) podmínky pro poskytnutí grantu. Při vymezení podmínek a způsobu poskytnutí grantu nestátní neziskové organizaci kraj vychází z podmínek stanovených touto Metodikou a z Rozhodnutí.
7. Kraj v Zásadách stanoví, na úhradu jakých nákladů (výdajů) může nestátní nezisková organizace použít poskytnutý grant, resp. jaké náklady (výdaje) nelze hradit z poskytnutého grantu. Vychází přitom z následujícího:

7.1 Nestátní nezisková organizace může krajem přidělené finanční prostředky použít na úhradu nákladů (výdajů) souvisejících s poskytováním sociální služby. Jedná se o:

- **Osobní náklady** – náklady na pracovníky, kteří jsou přímo zapojeni do realizace projektu/na poskytování sociální služby (tj. mzdové náklady, včetně odvodů sociálního a zdravotního pojištění, které hradí zaměstnavatel za své zaměstnance, zaměstnanců a osob činných na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, se kterými se uzavře pro tento případ a v zájmu prokazatelnosti smlouva v rámci pracovního právního vztahu podle zákona č. 65/1965 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů),
- **Provozní náklady** nezbytné pro realizaci projektu/pro poskytování sociální služby, které jsou identifikovatelné, účetně evidované, ověřitelné a podložené originálními dokumenty.

7.2 Nestátní nezisková organizace nesmí z krajem přidělených finančních prostředků hradit náklady (výdaje):

- na pořízení nebo technické zhodnocení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (dlouhodobým hmotným majetkem se rozumí majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok a vstupní cena vyšší než 40 000,- Kč; dlouhodobým nehmotným majetkem se rozumí majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok a vstupní cena vyšší než 60 000,- Kč),
- na reprezentaci (tj. na pohoštění, dary a obdobná plnění),
- výdaje na mzdy funkcionářů (např. na odměny členů statutárních orgánů právnických osob),
- na splátky finančních závazků a leasingové splátky,
- na odpisy majetku,
- na tvorbu kapitálového jmění (zisku),
- na rekondiční a rekreační pobyty,
- na pokuty a sankce,
- na nespecifikované výdaje (tj. výdaje, které nelze účetně doložit).

8. Vázání grantu na finanční spoluúčast nestátní neziskové organizace, resp. omezení výše grantu jako maximálního procenta z celkových nákladů na projekt (poskytovanou sociální službu) je v působnosti kraje.

---

⁹ Zásady mohou obsahovat následující části - přehled vyhlášených programů, všeobecné podmínky pro poskytnutí grantu od kraje, žádost o poskytnutí grantu z rozpočtu kraje, hodnocení žádostí, způsob poskytnutí grantu z rozpočtu kraje, uzavření smlouvy, sledování, kontrola a vyúčtování grantu atd.

VI. Vydání Rozhodnutí, sledování, kontrola a vyúčtování dotace

1. Po schválení státního rozpočtu pro daný rok a vyčlenění objemu účelových finančních prostředků krajům vydá MPSV v souladu s §14 zákona č. 218/2000 Sb. a za předpokladu schválení předložené žádosti, „Rozhodnutí MPSV o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu kraji pro rok 2005“ (dále jen „Rozhodnutí“). Na toto Rozhodnutí se nevztahují obecné předpisy o správním řízení.
2. Rozhodnutí o dotaci vydává odbor sociálních služeb MPSV, svým podpisem ho stvrzuje náměstek ministra práce a sociálních věcí pro úsek sociální politiky, sociálních služeb a rodinné politiky.
3. Rozhodnutí obsahuje především označení příjemce dotace, označení poskytovatele dotace, poskytovanou částku, účel, na který je dotace poskytována, a podmínky jejího použití.
4. Dotace ze státního rozpočtu je poskytována účelově a lze ji tudíž použít jen na účel uvedený v Rozhodnutí.
5. Dotace ze státního rozpočtu se poskytuje převodem z účtu poskytovatele dotace na bankovní účet příjemce, a to v následujících třech splátkách:
  - 1. splátka – do 31. ledna 2005 (30% přidělené částky),
  - 2. splátka – do 30. dubna 2005 (30% přidělené částky),
  - 3. splátka – do 31. srpna 2005 (40% přidělené částky).
6. Příjemce dotace odpovídá za hospodárné použití finančních prostředků v souladu s účely, pro které byly poskytnuty. Dále je příjemce dotace povinen vést přidělené finanční prostředky odděleně a vést účetnictví řádně v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a vést evidenci o čerpání přidělených finančních prostředků podle účelu a zdrojů.
7. Kraj je povinen poskytnout MPSV (odboru sociálních služeb) průběžný přehled o podpořených a nepodpořených projektech/poskytovaných sociálních službách nestátních neziskových organizací (počet projektů/sociálních služeb, výše poskytnuté dotace, celkový rozpočet), a to nejpozději do 30. června 2005.
8. Ministerstvo práce a sociálních věcí pro kontrolu dodržování podmínek čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu a uplatnění sankcí při neoprávněném použití nebo zadržetí finančních prostředků postupuje podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, a podle § 44 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.
9. Podle § 15 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech může být zahájeno řízení o odnětí dotace, došlo-li po vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace:
  - k vázání prostředků státního rozpočtu,
  - ke zjištění, že údaje, na jejichž základě byla dotace poskytnuta byly neúplné nebo nepravdivé,
  - ke zjištění, že Rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonem nebo právem Evropských společenství.

Na řízení z výše uvedených důvodů se vztahují obecné předpisy o správním řízení.

10. V případě, že by důvodem k zahájení správního řízení byla skutečnost uvedení neúplných nebo nepravdivých údajů, bude příjemce dotace nejprve vyzván k nápravě a uvedení skutečného stavu do souladu s uvedenými údaji v žádosti ve lhůtě do 1 měsíce. V případě, že tak neučiní, bude správní řízení o odnětí dotace zahájeno.
11. Bylo-li rozhodnuto o odnětí finančních prostředků z důvodu vázání prostředků státního rozpočtu, není možné uložit vrácení finančních prostředků, které byly již příjemci poskytnuty.
12. Rozhodnutí o odnětí dotace ze státního rozpočtu vydává odbor sociálních služeb MPSV, svým podpisem ho potvrzuje náměstek ministra práce a sociálních věcí pro úsek sociální politiky, sociálních služeb a rodinné politiky, kterého v případě jeho nepřítomnosti může zastoupit ředitel odboru sociálních služeb. Proti rozhodnutí o odnětí dotace ze státního rozpočtu lze podat rozklad.
13. Přidělená dotace ze státního rozpočtu za rok 2005 musí být řádně vyúčtována k 31. prosinci 2005 a na předepsaném formuláři¹⁰ předložena (doručena) nejpozději do 31. ledna 2006. Součástí vyúčtování je zpráva o realizaci grantového řízení kraje v roce 2005 a výsledný přehled o podpořených projektech resp. poskytovaných sociálních službách nestátními neziskovými organizacemi (počet podpořených projektů/sociálních služeb, výše poskytnuté dotace, celkový rozpočet). Pokud dle článku 5 bodu 3 kraj přidělenou dotaci použije na úhradu nákladů spojených se zajištěním hodnocení žádostí (projektů) předložených nestátními neziskovými organizacemi, je povinen předložit vyúčtování takto vynaložených finančních prostředků (tj. kopie dohod o provedení práce, faktur za nákup služeb apod.).
14. V případech nedodržení podmínek stanovených MPSV je příjemce povinen do 30 dnů od rozhodné události na straně příjemce vrátit v tomtéž roce finanční prostředky na účet, z něhož byla dotace poskytnuta, pokud tak lze učinit do 31. prosince příslušného roku, nebo na depozitní účet poskytovatele.

---

¹⁰ Formulář vyúčtování dotace bude k dispozici na webových stránkách MPSV www.mpsv.cz v části „Sociální problematika“.